

◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 23743

INNHOLD: Salige er - - - Ein song som kom farande til meg. — Helgenlegendernes betydning for middelalderens kristne. — Forord. — Ungdommens vilje og karakter. — Hinduismen og den katolske kirke. — Hvad koster - - -. Dementi. — Kardinalen bygger. — In memoriam. Josef Sørum. — Høitidsdag på Vår Frue Villa. — Herhjemme — og derute.

RETT + OG + SANNHET

Salige er - - -

Hvad er det å være salig — har det noget å gjøre med vår jordelivs kår eller står det bare i forbindelse med livet etter døden? Nei, det er først og fremst en sjels- og sinnstilstand, som allerede *her* kan gi oss forsmak på det evige livs beskuende fylde. Ti å være salig — det er å leve, å ville, tenke og føle, å tale og handle i intim kontakt med godheten og kjærligheten — den godhet og kjærlighet som er «livets lys». Å være salig — det er å ha dette lys i sig som en kraftkilde, som varmende og drivende bevegkraft. Og når Jesus nevner de forhold i livet, hvor vi med den rette innstilling kan bli fylte med den usigelige glede, som ordet salighet innebærer, så gjelder det for oss å være så våkne, så bevisste, at vi gjenfinner disse forhold i *vårt* nøkterne daglige liv, og dermed får anledning til å søke å virkeliggjøre hans ord. Ti det er ikke undtagelsestilfeller, Kristus fremstiller, men hverdagslivets almindelige foretelser, som vi alle kommer ut for, men som vi ikke alltid ser som *hjelp* sendt oss fra Gud til vår karakters utvikling og foredling. Ofte er vi tilbøielig til nettop å betrakte disse foretelser som hindringer, som motgang — de som lever sitt liv uten Gud ser dem alltid slik.

Og hvem er det så som Kristus priser salige — hvem er det som stilles frem som våre forbilleder?

La oss spørre oss selv om *vi* blott tilnærmedesvis holder mål!

De fattige i ånden — har vi løstrevet oss selv fra det jordiske gods' herredømme, så vi ikke henger ved det? Har vi rensket vårt sinn for misundelsens gift, så vi kan dele våre medmenneskers glede over medgang og fremgang, selv om vi må lide ondt, selv om våre håp slår

feil og våre ønsker stadig skuffes? Og stiller vi oss åpne og mottagelig overfor alt godt, sant og skjønt, vil lære av det og berike oss ved det, fordi vi erkjenner, at vi selv intet eier?

De saktmodige — lar vi oss rive med av innskytelse, handlinger, meninger, eller går vi stille og rolig skritt for skritt frem på vår livsvei og tar det som møter oss inn i oss, forarbeider, gjennomlyser, gjennomføler, gjennomtenker alt uten å jage det forbi, så vårt liv blir erkjennelsens vei til Guds rike?

De sørgende — sørger vi over oss selv og våre barn og ikke bare over andre? Söker vi, når vi møter motgang og sorg, denne motgang og sorgs kilde i vår *egen* ufullkommenhet eller legger vi skylden for smerte og skuffelser over på *andre* og dømmer og fordømmer hårdt og ubarmhjertig?

De barmhjertige — ja, søker vi nettop dette å forstå andre istedet for å dømme? Men ikke med den golde «forståelse», som bare er ord og sentimental «medlidenhet», og derfor «stener for brød». Vet vi, at det å være barmhjertig er å ha den *aktive* forståelse, den aktive medlidenhet, som tar verdens sorg og smerte inn i sig og forvandler dem til hjelpemidler, til lys på livsveien? Kan vi den kunst kjærlig og fålmodig å vise hvor svake og derfor feilende neste, hvor årsaken til hans motgang ligger i ham selv og derved hjelpe ham til å få denne årsak av veien?

De rene av hjertet — er vi så rensket ut for egenkjærlighet, egenvilje og egentanker, at der intet subjektivt står mellom Guds vilje og vår, ingen skygge formørker Gudslyset på vår vei?

Arbeider for fred — arbeider vi på å oppnå den indre

harmoni i vårt sjeleliv, den indre fred uten hvilken der aldri blir fred på jorden, mellom folkene? Vet vi at alt arbeide på kongresser og i foreninger er forgjeves, så lenge vi ikke hver for oss har skaffet oss fred i sinnet, sjelsro og balanse, så denne fred fra den enkelte kan stråle ut i samfundet?

Lide forfølgelse — kan vi tie som Kristus taug, tross det at en legion engler stod til hans disposisjon — kan vi finne oss i å bli misforstått, hånet — kan vi tie og vente til vår time kommer, Herrens time med oss, når vi ser, at der ikke er mulighet for at våre ord og handlinger kan bli forstått *nu*?

Ein song som kom farande til meg.

*Kva er det som sullar i hugen
som småbylgjor skvalar mot strand?
Kva er det som veivlande ljosnar
som vinking frå venaste hand?*

*Kva er det som hitnar i barmen
med bårer som logande eld?
Kva er det som bivrar i hjarta
som draumar ein høgaftans-kveld?*

*Ein song det kom farande til meg
ein flyttfugl på vegen sin heim.
Og lengtande står eg og ynskjer
eit inderleg: Velkomen heim!*

*Av flukti det susar og brusar,
og soli i fjørene brår.
Han skeiner på skinande vengjer,
so avgløymd i undring eg står.*

*Kvar kom du ifrå og kvi kjem du,
kvi brusar og bivrar du so?
Var songmøyi sorgal og sturi,
ell' såg du ho livna og lo?*

*Kom kvil deg i hugen so lenge,
kom tala i stilla med meg!
Um sider eg sterknar og mannast,
so ord eg kann finna for deg.*

*Og då skal eg bodskapen bera
til folket med ljomande mål.
So styrk meg og hjelp meg å gjera
kvart ord til ei klinga av stål.*

* * *

*Det omar av løynlege lundar
frå ukjende fredfulle land,
det yljær av solvarme vindar
som el seg i bringa til brand.*

*Du song som kom farande til meg,
no kjenner eg mælet ditt vel:
du kjem frå min engel som helsar
og ynskjer meg æveleg sæl.*

*So far då tilbake og bed han
å aga meg alt det han kann,
og kveikja meg upp med sin venskap
og leida meg heim med si hand.*

LARS ESKELAND.

Helgenlegendernes betydning for middelalderens kristne.

Fra Fornsvensk Legendarium ved I. B—W.

«Derfor leses i Guds kirke om de helliges liv, fordi at tilhørerne gjennom deres eksempler og gode gjerninger skal opflattes av kjærlighetens og den hellige oppbyggelses ild. Ti for det meste vekkes menneskenes tregheit gjennom de helliges eksempel, så at de blir mere brennende i kjærligheten til Gud jo mere de se sig være disse underlegne i flid og utrettelig arbeide. Mange styrkes også ved betraktningen av fedrenes liv som optendte av den guddommelige kjærlighetens nidkjærhet ikke undlot å ofre sig selv i troens arbeide og

hengivenhet for å samle til Herren og hans hellige Kirke.» — (Fra innledningen til «Legenda S. Sigfridi», det eldste forf. skrift i Sverige).

Slik oppfattet middelalderen sin egen litterære skapning: legenden. Den hadde i første rekke til opgave å under vise og være til oppbyggelse. Den var et flittig brukt middel til å gjøre den kristne tros innhold og det kristne sedeideal tilgjengelig for vide kretser, som ikke behersket kirkens sprog eller kunde tilegne sig dens innviklede dogmatiske lærebygning. Gjennom helgenenes eks-

empler anvistes veien for den fromme og fikk han den moralske atrå som forlenet ham kraft å fly fra verdens fristelser og dens synd og å utrette det arbeide som krevdes i Guds tjeneste.

På lignende måte formuleres enn i dag i de katolske land forsvaret for helgenenes dyrkelse. Der brenner man fremdeles i denne ånd lys foran middelalderhelgenenes altre. Et åndelig fellesskap finnes der ennå med middelalderens kulturelle liv, man kjenner sig til tross for alle forandringer ikke fremmed for dens tradisjoner og minnesmerker, man forstår ånden i dens kunstverker. Hos oss blev forbindelsen med den foregående tids tankeliv og kulturarbeide gjennom reformasjonen på en voldsom måte brutt. Så meget mere gjennomgripende blev dette brudd, som den middelalderiske dannelsen i vesentlig grad hadde vært av kirkelig art.

Fremfor alt er legendene av uvurderlig betydning for dem som vil kaste et blikk inn i middelalderens tanke- og følelivesliv. Beretningene om helgenenes liv, lidelser og død var århundres kjæreste og mest utbredte lesestoff. De hørte til den slags litteratur som flittigst blev oversatt og avskrevet på morsmålet. Man levte i de store jærtegnenes, underverkenes tid. Den primitive hedenske livsanskuelse avløstes av en kristen, som i like høi grad — om også i andre former — var mottagelig for suggesjon, og i hvilken underet, det overnaturlige, spillet en ennå større rolle. Man kan neppe overvurdere helgenbiografenes betydning ved denne forvandlingsprocess. De innpodet menneskene den naive tro på underet, som Guds nåde i rikeste mål lot vederfares alle kirkens fromme menn og kvinner og derved førte dem til mystikk og ekstase. Den fremelsket forestillingen om tilværelsen som en kamp mellom lysets og mørkets makter, mellom Gud og djevelen, mellom lengsel efter himmeriket på den ene side og verdens besmittelse gjennom kjødets forførelser på den annen. De utgjorde det stoff, hvorfra fantasien i første rekke hentet sin næring, det uuttømmelige forråds-kammer, hvorfra predikantene tok sine eksempler, kunstnerne sine ideer, de fromme sitt ideal for menneskelig liv.

Dypt gripende er følgende ord av Petrus de Dacia: «Så langt jeg kan huske tilbake i tiden, helt fra min barndoms første dager, erfarte jeg en inderlig nydelse hver gang jeg hørte beretninger om helgenenes liv, lidelse og død, og især om Vår Herre Kristus og hans ærerike moders. Da jeg siden erindret det jeg hadde hørt, fant mitt hjerte slik trøst, så verden og den nydelse allerede fra denne stund begynte å blekne, og ofte talte jeg derfor med mine brødre om å forlate verden. Under disse samtaler fødtes i mitt hjerte og mine tanker en viss lengsel. Jeg begynte å ønske at Herren i sin nåde vilde på slik måte søke mig, at han vilde vise mig nogen av sine tjenere gjennom hvem jeg sikkert og klart, ikke bare ved ord men også ved gjerninger og eksempler, kunde lære mig å forstå de helliges liv — nogen til hvem jeg i hjertelig kjærlighet kunde slutte mig, av hvis gjerninger jeg kunde oppbygges og av hvis fromhet jeg skulde opildnes og rykkes bort fra

den verdens tretthet, som fra barndommen hadde nedtrykket mig, gjennom hvis ord jeg skulde opplyses, i hvis omgang jeg skulde finne trøst og gjennom hvis eksempler jeg skulde føle mig trygg mot alle tvil. Under disse følelser svant en lang tid, mange dager, og, som jeg tror, mer enn tyve år. Gjennom sin store godhet, uten min fortjeneste eller bønn, viste Herren mig mange mennesker, både menn og kvinner, som bragte mig glede og husværelse. Allikevel kunde dette ikke mette min attrå eller stille mitt hjertes trang. Jo omsorgsfullere jeg studerte dem, jo mer ønsket jeg selv å se, da jeg hos ingen av dem fant hvad jeg søkte.»

Vidnesbyrd av dette slag kan man fremdra mange av. For tusener av sjeler blev legenden veien inn i den kristne fromhetens forestillingsverden.

Ovenstående skulde egentlig ha vært et forord til den serie «Svenske helgenlegender» som var inntatt i «St. Olav» 1932. Men da serien ennå ikke er slutt og muligens kommer til å fortsette også i år, kan jo forordet få lov til å gjelde som binneledd mellem begge serier.

— — — — —
Oversetteren.

FORORD

I nær fremtid utkommer i kommisjon hos Olaf Norli en ny bok av pater Lutz: «Den katolske religion fremstillet for moderne protestanter». Vi har fått forfatterens tillatelse til allerede nu å offentliggjøre dens forord:

Den katolske religion er blitt fremstillet for protestanter bl. a. i Kardinal Gibbons kjente verk «Våre fedres tro» (The faith of our fathers). I over et halvt århundre har denne bok vært en veileder for tenkende og søkende og vil også vedbli å være det for alle bibeltroende. Imidlertid har mange protestanter mistet den tro på Bibelens guddommelige autoritet som Kardinal Gibbons verk forutsetter. Side om side med de gammelprotestantiske kristne lever der en ny slekt, for hvilken åpenbaringen og kristendommens overnaturlige realiteter i det hele tatt, er fromme legender eller uvitende tidsalderes overtro. Årsaken dertil kan være av mangfoldig art. Dog må den som regel søkes enten i en ensidig påvirkning av en naturvidenskap, som er preget av rasjonalistiske grunnsetninger, eller i den moderne filosofi, eller i en litteratur hvor en sådan natur- og livsopfatning avspeiler sig.

Med den moderne filosofi menes her mange forskjellige systemer, som har den felles karakter, at de søker sannhetens norm i menneskets eget jeg istedenfor i tingenes realitet. De røber forøvrig herved et slektskapsforhold til selve protestantismens grunnprinsipp om den personlige erfaring som den avgjørende trosnorm. Hvordan en sådan innstilling fører bort fra den tradisjonelle kristendom er ikke vanskelig å innse. Er det mitt jeg, d. v. s. min tenkning eller min indre erfaring eller min ånds «kategorier» som er sannhetens

eller moralens norm så kan jeg ikke anerkjenne noget annet som sant og godt enn det som mitt jeg kan rumme. Alt det som ligger utover dets grenser er ikke til eller er uten verdi for mig. Det overnaturlige, som f. eks. den guddommelige åpenbaring med sine mysterier, mister således sin autoritet og sin livsverdi for mig. På samme tid gjør en sådan filosofi det religiøse liv til noget helt individualistisk. Ideen om en kirke, d. v. s. et religiøst samfundsliv, forsvinner. Ti er der ikke utenfor jeg'et nogen objektiv sannhet, som vi kan samles omkring, hvad er det da som åndelig kan forbinde oss med hinannen? Enhver blir overlatt til sig selv og går sin vei til Gud alene, hvis han overhodet tror at Gud kan finnes eller at der er en Gud.

Naturvidenskapen på sin side har ført mange til det samme frafall fra kristendommen og fra religionen i det hele tatt. Ikke fordi naturen skjuler Gud, den åpenbarer Ham tvert om, og de store naturforskere har også funnet ham. Men naturvidenskapen hviler på sansenes iakttagelser. Hos de ånder, som går helt op i den, kommer den lett til å fortrenge den metafysiske tenkning og til å vekke illusjonen om at bare de ting eier realitet som kan måles, beregnes, analyseres, og at verdensaltet bare styres av iboende fysiske energier. Således opkom materialismen. Naturvidenskapens utvikling medførte desuten en forbausende utvikling av teknikken og med denne maskinens herredømme, som gjør livet til et støiende jag etter materielle verdier og nytelser, til en brutal og poesiløs tilværelse, hvor både den heldige og den uheldige mere og mere mister kontakten med det overjordiske, den heldige på grunn av en ufornuftig rikdom, den uheldige på grunn av nødens alltid tyngre byrde. Forøvrig mangler den moderne verden mere og mere det som er grobunnen for det åndelige liv, for religionen som for kunsten, nemlig åndssamling.

Allikevel har naturvidenskapen i det minste denne gode virkning for åndslivet, at den utvikler en større virkelighetssans, en større trang til å bygge på realiteter, en skarpere evne til å undersøke en sak efter sikre og saklige metoder. Den danner således en motvekt mot den subjektive filosofi med dens hang til det uvirkelige. Dypere anlagte naturer kommer således ofte uvilkarlig til å måle den uhyre avstand mellom den synlige verden og det usynlige, hemmelighetsfulle, som vi bærer inne i oss og som roper på en høiere realitet enn det vår videnskap kan opdaget. For den intellektuelle elite i vår tid er materialismen en beseiret overtro. Men nu gjelder det å erstatte det svundne ideal med et annet, den sannhet som har vist sig å være løgn med en annen som ikke svikter. Vår slekt er blitt en søkende slekt.

Hvor søker den hen? Hvad har den funnet? Der er dem som nådde så langt som til Goethe eller til den antikke greske kultur eller til den indiske filosofi og den «okkulte viden». Andre fant Mester Ekkhardt og Tauler eller Boetius eller Augustinus, den kristne mystikk i det hele tatt, som lover en verden skjult under livets overflate, men de ser ikke den jordbunn hvorav mystikken er spiret frem, nemlig den kristne tros realiteter. Andre har opdaget den middelalderske kunst.

De romanske og gotiske domkirker er blitt et hjem for deres ånd, dog ofte uten at de er klare over hvor denne kunst har sine røtter. Andre når virkelig frem til kristendommen, sjelden under formen av de gamle protestantiske statskirker, men heller under formen av en utelukkende individuell kontakt med Jesus Kristus gjennom den rent personlige erfaring.

Og til slutt er der også dem som opdager den katolske Kirke. Ti så overlegent der enn tales om den som et middelaldersk skremsel, er den moderne virkelighetssans dog opmerksom på dens storslåtte organisasjon, på dens seige kontinuitet under de mest forskjellige politiske eller sociale livskår, på dens motstandskraft mot fiendtlige makter, som vilde ha knust hvilket som helst annet samfund, på den indre sammenheng og konsekvens i dens lære.

Sammenheng, motstandskraft og kontinuitet er tegn på sannhet. Allikevel er mange av dem som møter den katolske religion ikke forberedt på å forstå den. De er fristet til i dens dogme og hierarki å se noget som er fremmed for kristendommen. Det har i den moderne verden dannet sig den opfatning at religionen må være en hjertesak. Det er med det oplevende, anende hjerte man kommer i kontakt med Gud, heter det, ikke med forstanden og ikke med dogmenes og teologiens intellektuelle former. Det guddommelige er mysterium, vår fornuft får ikke fatt i det. Således opstår der lett den mening at vi kan gripe det med vår sjels irrasjonale evner, som om det irrasjonale, alene derfor at det er irrasjonalt, kunde nå lengere enn fornuften. Dette er en illusjon. Gud er likeså uendelig høit hevet over vårt hjertes evner som over vår fornuft. Kunde vi få fatt i Gud med vårt hjerte eller hvad man vil kalle disse mystiske irrasjonale evner for, så vilde Han likeså godt være en gud skapt av mennesket i menneskets billede som den gud en mener å fatte med sin fornuft. Den katolske religion mener det imidlertid ikke. Den mener heller ikke at hierarki eller autoritet kveler det personlige liv eller er noget uevangelisk, tvert om.

Foreliggende bok vil forklare hvordan den katolske religion fører oss til Gud. Den henvender sig til alle de forskjellige typer av søkende moderne protestanter, eller for den saks skyld også til katolikker, som av en eller annen grunn ikke finner sig til rette i sin religion. Den vil vise hvordan den katolske religion gir det som alle søkende søker: realiteter mot stadig sviktende illusjoner, en fast klippegrunn mot meningenes bølgende virvar, en autoritet mot vår egen og andres vilkårlighet, en tradisjon som setter oss i et levende forbund med de svundne slekter, en vei til Guds og sjelens mysterium, ikke for å forstå det, men for å leve av det.

Boken har forøvrig også budskap til alle som ikke søker, hvad enten de ikke bryr sig om sannheten eller mener å ha funnet den utenfor den katolske Kirke. I særdeleshet vilde jeg ønske å bli lest av dem som føler trang til å motarbeide den katolske Kirke. Ti det er en dårlig og håpløs taktikk å dra til felts mot en fiende uten å ha rede på det som utgjør hans styrke. Skal vår ekspansjonstrang stanses, så er det ikke nok stadig å skrike ut i verden de menneskelige skrøpeligheter, som

den katolske Kirkes barn har felles med alle andre, nei, man må undergrave vår tros fundament, man må motbevise vår lære. En ærlig protestant, som setter sannheten høiere enn sine forutfattede meninger og som alvorlig prøver å gjøre sig fortrolig med den katolske lære og livsopfatning, vil imidlertid snart opdage at der hvor han formodet en fiende, er der en venn, og at det han kjempet imot kanskje nettop er det han selv ubevisst lengtet efter.

A. J. Lutz.

Ungdommens vilje og karakter.

Vår katolske ungdom har satt sig et høit mål — skriver kardinal Faulhaber — nemlig å skape sig en tilværelse, hvor de selv er herre over sitt tanke- og følelsesliv, og derfor kan overvinne tidens elendighet. For å kunne nå dette høie mål er to ting nødvendige: Guds Nåde, *himmelen*s sterkeste kraft, og den menneskelige vilje, *jordens* sterkeste kraft.

Den gode vilje setter ungdommen i bevegelse og gir den vinger under føttene, og Guds Nåde bærer den opover. Enhver forløsning er badet ovenfra i den himmelske dugg og vokser nedenfra op av den jordiske vilje.

Sjelens to bærekrefter er forstand og vilje, og ungdommen efter Guds hjerte er den med klar forstand og sterk vilje — karakterløs ungdom behager ikke den himmelske Fader. I Fermingens Sakrament får forstanden visdommens gave — viljen styrkens gave. Godt for den unge, som ikke alene har skolens abekunnskaper og ikke bare de ferdigheter som kreves for et arbeide hernede, men som kan skjelne sannhet fra løgn, virkeligheten fra skinnen, vennen fra smigreren, føreren fra forføringen. Godt for den unge mann, som i arbeidsløshetens periode søker videreutdanning som kan øke hans evne til å leve og virke sundt. Man skal ikke bare be om kunnskapens ånd, men også om disiplin av viljen — det er bedre å utdanne sin vilje og sin karakter enn sin hukommelse. Man kan være en stor i kunnskapens rike og dog være et karakterløst menneske.

Å pleie sin vilje er et av evangeliets bud: «Den som vil være min disippel må følge mig!» Kristus vil *frivillige* disipler, ikke sveklinger, som svinger frem og tilbake uten å vite hvad de i grunnen vil. Den viljesvake er et rør, som bevegges hit og dit av vinden — den viljesterke er som klippen, som står fast mot hver storm og bærer den utslettelige innskrift: «Jeg er katolsk — jeg vil alltid være katolsk!»

Den viljesvake er en slave av sine luner og stemninger og en ball for sine lidenskaper — den viljesterke styrer først og fremst sig selv.

Av arvesynden er forstanden formørket og viljen svekket — den gir lengslen efter de forbudte frukter. Fra den kommer de hemmelige drifter, som ved en ytre anledning straks står i brand. Derfor oplever vi sjelens stadige kamp mellom ondt og godt. Der-

for må viljen pleies, så den hver dag kan si: *ja* til det gode og *nei* til det onde.

Nei til det onde! Et ord i Jobs bok sier, at man skal slutte en pakt med sine øine, stille en vakt for sin munn. Fra vinduer og lånebiblioteker trenger meget smuss inn på ungdommen — si nei! Fra dypet hvisker stemmer om ungdommens rett — si nei!

Si ja til det gode! Si ja til din livsoppgave og til ditt kall, når du har erkjent det. Si ja til autoriteten — den sterke vilje gjør alltid det. Guds vilje ytrer sig gjennom foreldre og foresatte — katolsk ungdom lyder fedrene, statens og kirkens autoritet, fordi den vil gjøre Guds vilje, selv om det koster overvinnelse. I lydighet mot den rettmessige øvrighet ligger mer sedelig kraft enn i revolusjonsrop. En sterk vilje, sier ja til moral og orden!

Det er opgaven for ungdomsforeningene og den hele ungdomsbevegelse å styrke viljen og karakteren. Våre ynglingeforeninger er ikke bare for fornøielsens skyld, ikke bare fagforeninger eller sportsklubber. Våre ungdomsforbund vil støtte de enkelte medlemmers selvopdragelse og være høiere skole for netop viljen og karakteren.

Så meget desto mer er ungdomsforeningene kalt til dette, som alle karakterfeil og alle karakterdyder trær klart og tydelig frem i det innbyrdes kameratskapsforholdet.

Den karakterfulle vilje er innstillet på Guds vilje, det vil si, på å gjøre det gode — og selv om ungdommen ofte har en for steil selvbevissthet, så kan også denne bli et redskap til å beskytte mot dårlig selskap og dårlige vaner. Bevisstheten om ens selv må ha sine røtter i religionen — da underordnes dette selv troens liv og blir selvhengivelse.

Hinduismen og den katolske kirke.

I det ledende hindu-månedsskrift «Prabuddha Bharata» (det våknende Indien), som utgis av Rama-Krishna-Misjonen i Kalkutta, har der stått en opsigtsvekkende artikkel om den katolske Kirke. Vi skal her gjengi noen av dens viktigste tanker:

Den opriktige Hindu vil også i kristendommen som i andre religioner finne sannheter, og det ligger oss derfor fjernt å ville dømme det kristne liv. Vi vil kun gjøre oppmerksom på enkelte sider av den katolske Kirkes organisasjon. Dens verdensomspennende karakter viser sig i den pavelige årbok, som sist utkom 7. april 1932 og inneholder fortegnelse over Kirkens utbredelse over hele jorden, dens kardinaler og biskoper over kloden. Den romersk-katolske Kirke underholder hundretusener av menighetsskoler, hundreder av universiteter og tusener av hospitaler over den hele verden. Det samme inntrykk av universalitet får man av Propagandaens årsberetning.

Den katolske Kirkes virke er det best organiserte i verden, og dette skyldes dens kirkeforfatnings kraft og

klokskap, som er en blanding av Theokratie og folke-representasjon. Paven, kirkens hode, er dens ufeilbare lovgiver. Han velges gjennom kardinalkollegiet. Disse kardinaler er kirkefyrster, virkelige åndsaristokrater, som velges av alle nasjoner og alle raser. Den romersk-katolske Kirkes demokratiske karakter viser sig i dens organisasjon — i dens rekke finner vi rike og fattige, dannede og udannede, men overfor Kirken er alle «fri og like». I den er der ingen Parias. En bondesønn såvelsom en kongesønn kan bli prest og ordensmann, når han ellers oppfyller de foreskrevne betingelser. Det er ikke usedvanlig at en jorddyrkers sønn ved sine egne fortjenester kan stige op til den pavelige verdighet.

Et annet fremtredende trekk i den romersk-katolske Kirke er den store interesse, som man vier barneopdragelsen. Heri ligger virkelig den vidtforregnede verdensorganisasjons styrke, og dens veldige innflytelse på historiens begivenheter — en innflytelse som langt overstiger de verdslige makters. I sig teller den romersk-katolske Kirke de største teologer og de virkelige helgener, lærde og statsmenn. Den som vil arbeide på hinduismens fornyelse gjør vel i å studere den katolske kirkeorganisasjon.

Såvidt artikkelen i Hindu-tidsskriftet. Men vi kan samtidig gjøre den erfaring, at de kristne ideer mer og mer trenger frem i de dannede kretser. Der finnes mange indiske intellektualister som har studert katolisismen meget grundig uten ennå å være kommen i personlig kontakt med dens representanter. Nylig sendte en høikultivert hiduer, medlem av Madras' lovgivende råd, sin bil til en misjonær med anmodning om han vilde komme og besøke ham. Da pateren kom fikk han å vite, at indierens datter var meget syk og faren bad ham lese en messe for henne. På det forbausede spørsmål: «Kjenner De den kristne religion?» lød svaret: «Jeg har aldri talt med en prest, men jeg kjenner meget godt Deres tro.»

I løpet av den lange samtale, som utspant sig mellom dem, så presten i biblioteket tallrike verker av katolske mystikere, bl. a. den hl. Theresia, St. Johannes av Korset, Ruysbrock, Tauler og Louis de Blois. For denne hindu var katolisisme og mystikk det samme, og presten måtte forklare ham at den mystiske Nåde kun blev tildelt et fåtall av utvalgte og at hinduen ikke måtte begynne å bygge sitt trosliv på det usedvanlige. Misjonæren anbefalte ham lesningen av pater Dandoy S. J.'s bok «Hvad er kaolisismen?» fordi den var skrevet for indierne.

Når de kristne tanker er trengt så langt frem i hindu-kretser — og man kan godt tilføie: også i de muhammedanske kretser — skyldes det også for en stor del, at de unge piker besøker katolske skoler og kollegier og der får en grundig kristen dannelse. Selv om der er forholdsvis få konversjoner, så blir dog jorden beredt.

THOMAS A KEMPIS:

Ydmyk selverkjennelse er en sikrere vei til Gud enn dyp videnskapelig granskning.

Hvad koster - - ?

Hvad koster freden?

Der klages over at landene ikke har råd til å betale de summer som Folkeforbundet og fredsarbeidet koster. Nu skal det innrømmes, at visse gasjer i Genf har vært lovlig høie, og særlig fra Norges representanter er der slått til lyd for sparsomhet i administrasjonen.

Men det er også sant hvad den spanske delegerte i Folkeforbundet, professor de Madariage, nylig uttalte: «Dersom alle verdens nasjoner i året 1930 til Folkeforbundets kasse hadde innbetalt 5 pct. — ikke mere enn 5 pct. — av den sum som de samme år anvendte til militærutgifter, og pengene blev innsatt i en bank, som gav 5 pct. rente, så vilde disse 5 pct. av 5 pct. ha vært tilstrekkelig til å bekoste Folkeforbundets, det internasjonale arbeidsbyrås og den faste internasjonale Haagerdomstols virksomhet til verdenshistoriens ende, uten en eneste øres ekstra utgift for Folkeforbundets medlemsstater.»

Hvad koster krigen?

England måtte på grunn av verdenskrigen opta lån på 7000 millioner pund eller 126,000 millioner kroner. Til amortisasjon og renter må betales 6300 millioner kroner pr. år. Hvert minutt flyter der ut av den engelske statskasse 12,500 kroner til avbetaling av krigsgjelden. Det blir 750,000 kroner hver time og 18 millioner hvert døgn. Og enda innbefatter dette ikke krigspensjonene til de falnes enker og barn, til krigsinvalidere etc.

Hertil kommer så de ordinære utgifter til landets forsvaret, og regnes dette med må England betale 18,000 kroner hvert minutt, og hver engelsk familie må gjennemsnittlig betale 1800 kroner pr. år.

Ovenstående opplysninger er hentet fra et radioforedrag av finansminister Snowden i England.

†

Øystein L. Eskeland.

Øystein L. Eskeland på Stord er avgått ved døden i den høie alder av 93 år. Han hadde vært syk og senge-liggende i det siste, men var ved full sans og samling.

Øystein Larsson Eskeland var født på gården Agdestein og var av gammel og god bondeætt, som kunde føres tilbake til de gamle adelsættene i Hardanger og på Voss, en ætt som har fostret mange gjeve menn, både i gammel og ny tid, forteller «Stavanger Aftenblad». Han var en usedvanlig begavelse og hadde innsikt på mange områder, og da han også var politisk interessert, falt det av sig selv, at han tidlig kom med i det politiske liv.

Eskeland var hele sitt liv en sterk og stø venstremann, av den gamle liberale støpning, og han var alltid en sterk talsmann for den personlige frihet, både i politiske og åndelige spørsmål. Ny-norsk-mann var han fra ungdommen av. Øystein Eskeland var far av Lars Eskeland, rektor Severin Eskeland og skolebestyrer Øystein Eskeland, Stavanger.

Kardinalen bygger.

Ved juletid 1931 la erkebiskopen av Paris, kardinal Verdier, frem sin store byggeplan for opførelsen av 60 nye kirker i byens utkant og nærmeste forsteder. Behovet for de nye kirker hadde man lenge vært klar over, men man hadde regnet med et tidsrum av 10 år for gjennomførelsen av denne kjempeoppgave. Men kardinal Verdier vilde ha det hele gjort på *to* år; på den måte kunde man i disse krisetider skaffe mange mennesker arbeide. For å få byggekapi tal utskrev han et lån på 20 millioner francs. Det blev fulltegnet i løpet av fire timer! Ved siden av dette blev der foretatt en veldig innsamling i erkebispedømmet. En av de ivrigste, grevinne Charles de Vogüé, har alene samlet inn 80,000 francs. Siden planen blev satt ut i livet ved nyttår 1932 er 45 bygg blitt påbegynt; en del av dem er nu fullført og 12 nye vil meget snart bli satt igang. Byggearbeidene har gjennomsnittlig beskjeftiget 3000 arbeidere. Som man kan tenke sig er kardinalen meget populær blandt byggearbeiderne, og det er alltid stor glede når han viser sig på arbeidsplassene.

In memoriam Josef Sørum.

Sorg er alltid dødens ledsager. Men når døden kommer som et lyn fra himmelen, blir sorgen av en gripende styrke. Og når dødens lyn kommer fra en klar himmel, som stråler i vårens sollys, og rammer et liv i vårens vekst, da blir dødens tragikk til en panisk redsel . . .

Men selv *da* skal mennesket ikke glemme, at lynet kom fra himmelen, og at det, hvor ubønnhørlig det enn rammet sitt offer og hvor smertefullt det rammet de gjenlevende, allikevel er et himmelbud.

I Josef har en mor mistet en kjærlig sønn, og mange venner har mistet en venn, og vår Ynglingeforening vil føle savnet av et medlem bak hvis glade humør og hjertelighet lå livets alvor, fordi denne yngling i grunnen var en *mann* med mannens karakterstyrke og mannens ansvarsbevissthet.

Men vår katolske ungdom vil forstå, hvordan den best kan vise sin takk for alt den fikk av ham. Mine venner, la oss be meget for ham. Han hvile i Guds fred.

E. Laudy.

Høitidsdag på Vår Frue Villa.

Tidene er onde, gudløse, ulykkesfylte, vanskelige — fra alle kanter meldes krig, kriser, sammenbrudd, død og omveltninger — men hvem forteller om de *gode* ting? Hvem forteller om Guds seire i hjertene? Om sjeler, som opreises og opvekkes til nytt liv fra åndelig død, og om sinnslykke og sinnsfred og arbeide som tas op i «Guds rike midt iblandt Eder?» Om verker som bygges op? Og hvem melder om dette arbeidsmarked, hvor arbeidsløsheten aldri kaster sin truende skygge over arbeidsgleden, og hvor der er trygghet, sundhet, liv? Ikke våre aviser og ikke radion — men vi som får lov til å overvære når nye arbeidere av en apostels efterfølger, av viede hender lukkes inn i vingården — *vi* kan fortelle om glede og fred, som finnes blandt mennesker ennu, og som bærer i sin skjulte tilværelsesform menneskeheten fremad og opad, fordi den bunder i selve *sannheten* og har sitt liv i og med den. Vi forstår at vi har ingen rett og ingen grunn til å klage over de tider, som stadig rummer unge brennende hjerter, hvis ild ofres på kjærlighetens alter for Gud og nele den lidende menneskehet.

I gjennom århundrer har denne ild rensert og fortært tidenes sum av verdslighet og ondskap, så Kirken har kunnet stå urokket og like hellig blandt menneskeheten og gitt denne ly, kraft, mot og håp ut fra sin kjærlighets store skatt — og til denne skatt bringer også vår tid sitt bidrag. Det var det vi fikk se og oppleve St. Josefsdagen, da 7 postulanter blev ikledd St. Josefs-søstrenes drakt, 4 novicer avla de første løfter og ikke mindre enn 9, hvorav to norske, de evige løfter. Har vi da lov til å klage over en gudløs tid — vi som iblandt oss har så synlig bevis på Kristi kongedømme over unge hjerter?

Der var fest i det vakre kapell, hvor hs. høiærverdighet biskop Mangers for første gang foretok *denne* hellige embedshandling. Biskopen assistertes av pastor Ugen og pastor Kielland-Bergwitz.

Kapellet var festlig smykket med hvite liljer og alle lys tendt — klart og tydelig blev løftene avlagt, mens alle grepne lyttet til, og mangen en stille bønn hevet sig som støtte for disse unge sjeles rene vilje og glade hengenhet til *Guds* vilje. I andakt lyttet man til biskoppens ord, da han iført alle tegnene på sin verdighet talte over «Eders liv er skjult med Kristus i Gud» og minnet om løftenes betydning og om St. Josefs hellige eksempel på fattigdommens, lydighetens og kyskhetens verdi for et menneskelivs forbliven i samfund med Kristus hernede på jorden.

Med Te Deum og sakramental velsignelse sluttet den høitidelige feststund, hvis hele karakter av fest yderligere blev understreket av søstrenes skjønne sang.

E.

Herhjemme: —

«ST. OLAV»s ekspedisjon holdes åpen tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11—4, fredag kl. 2—8. Utbetaling er kun mandag kl. 3—4.

Vi henleder oppmerksomheten på den utlodning som Vår Frue Hospital i disse dager avholder i Rosenkrantzgaten 19 og 21. Vakre og nyttige ting til vakkert og nyttig formål.

Det foredrag, som Porsgrunns ordfører, disponent Carl P. Wright, holder søndag førstk. kl. 7.30 i Foreningslokalet, bør samle fullt hus. Allevegne, hvor disponenten har talt om sine Russlands-inntrykk har interessen vært levende og begeistringen stor, og vi må derfor på det innstendigste oppfordre våre trosfeller til ikke å gå glipp av denne anledning til å få et førstehåndsintrykk av forholdene i Sovjett-samveldet.

De som ønsker å delta i valfarten til Rom må melde sig snarest.

OSLO. Frk. Østenstads barnekor ligger ikke på latsiden. Søndag 12. mars sang det i St. Halvards kirke og allerede følgende torsdag gledet det St. Olavskirkens andaktsøkende ved sin herlige sang. Frk. Østenstad fortjener megen takk for sitt initiativ. Det er blitt til stor glede for de voksne, og for barna har det utvilsomt stor opdragende betydning. Vi ønsker henne tillykke og håper snart å få høre mere. Kunde ikke koret også syngne en gregoriansk høimesse?

H å b.

OSLO. Onsdag den 15. mars vågnet St. Theresiaforeningen fra en lengere vintersøvn. 19 unge piker hadde innfunnet sig til det første møte i foreningslokalet. Foreningens formål er å samle unge katolske piker, og å gi dem anledning til å møte andre katolske venninner, som de ellers næsten aldri kan lære å kjenne, spredte som de bor i den store by. Tungene løste sig snart ved bordet, og det varte ikke lenge før man var i den rette stemning til de morsomste leker som de unge medlemmer fant på. Møtene blir ledet av frk. Borch og Abry. Som sekretær blev valgt Anna Gotsche. Direktøren lovet at foreningen skulde ha 25 medlemmer neste gang o. s. v. — Hvilke piker hjelper pastor Gorrissen å innfri hans løfte? Alle piker mellom 12 og 16 år er hjertelig velkommen. (Se erindringslisten på 2. omslagsside).

G.

OSLO. I St. Olavskirken blev der onsdag den 22. mars lest sjelemesse for frk. Julie Fallize på årsdagen for hennes død. Og våre tanker gikk også til hennes bror, vår uforglemmelige biskop med bønn om Herrens velsignelse og fred over hans livsaften.

BERGEN. Fra Bergen har vi mottatt et utklipp av «Samfundsliv» for lørdag 11. mars med anmodning om at det måtte bli optatt i «St. Olav» — en anmodning som vi med glede følger. Det er av et foredrag som ingeniør G. E. Bonde har holdt og hvori han omtaler mgr. Snoeys optreden ved en diskusjon på følgende måte: «Han (mgr. S.) var en både verdenserfaren, kunnskapsrik og sympatisk motstander, og den interessante

diskusjon, som der blev ført, klarla mange for oss legfolk viktige spørsmål. Det er heller ingen tvil om at pastor Snoeys' optreden, som et våkent, voksent og myndig mannfolk, vant ham stor sympati for det kirkesamfund han representerte.»

FREDRIKSTAD. Foredrag av pater Lutz. Efter innbydelse av den herværende lokalforening av St. Olavsforbund holdt pater Lutz foredrag i St. Birgitta kirke torsdag 16. mars: «Det religiøse syn på verdenskrisen». Pateren fremholdt at påstanden om at Evangeliet kun orienterte menneskene mot det hinsidige, var helt misvisende. Evangeliet har tvertimot en virkelig samfundslære, hvis grunnsetninger er egnet til å skaffe menneskene lykkeligere levevilkår her på jorden. Foredragsholderen hevdet med stor styrke at vår tids krise alene kan løses ved samarbeide og fremholdt navnlig at det internasjonale samarbeide på alle områder nu var uundværlig. Endelig påviste pateren hvorledes Evangeliet bidrog til å oparbeide i menneskene den sociale samfølelses ånd og hvorledes den katolske Kirke ved sin supra-nasjonale karakter var en uvurderlig støtte for den sociale sans, som verden nu så høilig trenger til. — Det vektige og tankevekkende foredrag blev påhørt med stor oppmerksomhet av den tallrike forsamling, som fylte kirken til trengsel.

— og derute:

VATIKANBYEN. I anledning av det hellige år vil — efter hvad romerske blade meddeler — den store relikvieskatt «Sancta Sanctorum» bli utstillet i Laterankirken. Det er en rekke enestående relikvier som pavene igjennem århundrer har samlet, og man mener at pave Pius XI selv vil forlate Vatikanet for å ære disse relikvier i Laterankirken.

TYSKLAND. Ialt finnes der nu 24,235 katolske prester i dette land. 16,431 er i aktiv sognepresttjeneste. Der finnes 7506 klostre, hvorav 6912 er søsterkongregasjoner samt 515 skoleinternater, 245 for gutter og 270 for piker. Blandt det utmerkede arbeid som utføres av ordensfolk kan nevnes Franciskanernes vernehjem i Skaby ved Berlin, hvor forbryterisk ungdom blir beskjeftiget med praktisk arbeid og vennes til et regelmessig og nyttig liv.

SKOLE-REFORM I PRØISEN. Den nuværende regjering har dekretet, at fra påske 1933 blir alle de såkalte verdslige skoler lukket og religionsundervisning innført som lærefag også i alfindelige fagskoler og fortsettelseskursus. De «verdslige skoler» som forøvrig mangler hjemmel i loven, omfatter kun 0,3 pct. av skolepliktige barn og finnes kun i storbyene.

SPANIA. Månedsvis har man i Spania bekjempet den såkalte kongregasjonslov, som stiller katolske ordener og kongregasjoner under statens skarpe kontroll. Lovforslaget ligner meget Frankrikes kirkefiendtlige politikk under Waldech-Rousseau. Nu har allikevel Cortes vedtatt det. Katolikkene akter imidlertid å få ført det inn for høiesteret, fordi det kan bevises at flertallet av befolkningen er imot det, da Spania er og blir et katolsk land. Imidlertid vedvarer den chikanøse behandling, som geistligheten er utsatt for, av de nuværende makthavere og som til tider antar et næsten meksikansk preg. I Santander har man dog avholdt den 2. nasjonalkongress av katolske ungdomsforbund, hvor 3000 unge delegerte efter slutningsfesten gikk til felleskommunion.